

SPAREBANK 1 REGNSKAPSHUSET NORD-NORGE AS

Styret

Storgata 65

9008 TROMSØ

VÅR REFERANSE
20/5689

DERES REFERANSE

DATO
17.12.2020

Tilsynsrapport

1. Bakgrunnen for tilsynet

Finanstilsynet viser til tilsyn i Sparebank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS i perioden 2. – 9. juni 2020, foreløpig tilsynsrapport datert 8. september 2020 og regnskapsførerselskapets tilsvar av 16. oktober 2020. Tilsynet ble gjennomført som videomøter.

Bakgrunnen for tilsynet er Finanstilsynets prioritering av tilsyn med de største regnskapsførerselskapene/grupperingene.

Tilsynet omfattet kontroll av om regnskapsførervirksomheten drives i samsvar med gjeldende krav, herunder om oppdragene utføres innenfor god regnskapsføringsskikk. De utvalgte enkeltoppdragene er også kontrollert for etterlevelse av regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Det vises til punkt 2 og 3 i det følgende. Regnskapsførere har en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen. I tillegg til hovedkontoret i Tromsø, ble det gjennomført tilsyn med avdelingskontorene i Bodø og Alta.

Alle regnskapsførerselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll. Finanstilsynets tilsyn dekket derfor også om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset den konkrete virksomheten, at risikoene håndteres på en forsvarlig måte og at rapportering skjer i samsvar med forskriftens krav. Dersom regnskapsførerselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet.

Finanstilsynets tilsyn dekket også en nærmere gjennomgang av IKT-virksomheten i regnskapsførerselskapet.

2. Forhold i regnskapsførerselskapet

2.1 Risikostyring og internkontroll

Finanstilsynet fikk under tilsynet fremlagt dokumentasjon som viste at det var foretatt en vurdering av selskapets risikostyring og internkontroll. Risikovurderingen blir gjort regelmessig og synes å dekke alle virksomhetsområdene i selskapet. Risikostrategien er utledet fra konsernets risikostrategi og tilpasset regnskapsførerselskapet.

Risikovurderingen fremgår av dokumentet "Risikorapport – Oppfølging og tiltak", utarbeidet den 20. mars 2020. Risikorapporten ble styrebehandlet 25. mai 2020. I tillegg til risikorapporten ble følgende dokumenter behandlet og gjennomgått av styret:

- Rapportering på risikostyring, internkontroll og AML (Anti Money Laundering)
- Signert rapport – Internrevisjon av etterlevelse av forskrift om risikostyring og internkontroll (EY)

I internrevisors rapport av 3. april 2020 om regnskapsførerselskapets etterlevelse av risikostyringsforskriften påpekes det at kvaliteten på risikostyringen og internkontrollen bør forbedres, men at det har vært en positiv utvikling. Internrevisor anbefaler styret å sørge for nødvendig egenevaluering som ikke er foretatt siden 2017, jf. forskriftens krav om årlig egenevaluering. Det gjenstår også å adressere og/eller implementere og følge opp tidligere anbefalinger fra internrevisjonen samt enkelte forhold knyttet til hvitvaskingsregelverket.

Av tilsvaret fremgår at selskapet har iverksatt nødvendige tiltak for å rette opp i de forhold som internrevisjonen har tatt opp. Selskapets hvitvaskingsrutine er revidert og styregodkjent og nytt verktøy for risikovurdering av kundeforhold er etablert.

Basert på de fremlagte risikostyringsdokumentene kan Finanstilsynet ikke se at utkontraktert IKT-virksomhet inngår i regnskapsførerselskapets risiko- og internkontrollvurderinger. Det vises for øvrig til Finanstilsynets kommentarer i pkt. 4 under.

Finanstilsynet legger til grunn at de risiko- og internkontrollvurderingene daglig leder og styret gjør for senere perioder tar hensyn til de forhold som fremgår ovenfor og som selskapet har bekreftet i tilsvaret vil bli hensyntatt.

2.2 Innrapportering fra Skatteetaten

Bakgrunnen for innrapporteringen var forhold avdekket etter bokettersyn hos en av regnskapsførerselskapets tidligere oppdragsgivere som gikk konkurs i januar 2019.

Skatteetaten har i innrapporteringen stilt spørsmål ved om regnskapsførerselskapet ikke burde frasagt seg oppdraget med bakgrunn i de mangler som ble avdekket ved bokettersynet, herunder at regnskapet til oppdragsgiveren ikke ble ajourført eller avstemt mens Sparebank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS var regnskapsfører.

Det fremgår av selskapets redegjørelse at kundeforholdet ble etablert i desember 2017 og varte frem til 30. september 2018. I denne perioden forsøkte regnskapsførerselskapet å bidra til bedre

regnskapskvalitet sammen med oppdragsgiveren. Regnskapsfører-selskapet gir uttrykk for at det ikke kan se at selskapet burde sagt fra seg oppdraget på et tidligere tidspunkt, og tilbakeviser også at regnskapet ikke var avstemt for sentrale regnskapsposter siden både bank og offentlige avgifter ble avstemt i september 2018.

Regnskapsførerselskapet opplyser videre at feil fradragsføring av inngående merverdiavgift, som også var tatt opp som et punkt i innrapporteringen, vurderes som en menneskelig svikt som avviker fra selskapets etablerte rutine. Det påpekes at dette har vært en engangshendelse for dette oppdraget, at det ikke er representativt for det arbeidet vedkommende regnskapsfører utfører for øvrige oppdragsgivere og heller ikke et resultat av en systematisk svikt i regnskapsførerselskapets rutiner.

Finanstilsynet legger til grunn at selskapets kvalitetskontrollrutiner burde avdekket svikten i den regnskapsmessige behandlingen av merverdiavgiften for dette oppdraget. Finanstilsynet legger for øvrig til grunn at dette og øvrige forhold som er tatt opp i rapporten fra Skatteetaten er gjennomgått av regnskapsførerselskapet, og at det er satt i verk tiltak som sikrer at en lignende situasjon ikke igjen oppstår.

2.3 Etterutdanning

Tilsynet avdekket at én autorisert regnskapsfører i regnskapsførerselskapet ikke hadde gjennomført tilstrekkelig lovpliktig etterutdanning. Vedkommende var utpekt som oppdragsansvarlig for regnskapsføreroppdrag. Den autoriserte regnskapsføreren oppfylte ikke minimumskravet på 77 timer etterutdanning for perioden 1.1.2017 – 31.12.2019, og det var også mangler innen de enkelte fagområdene. Det vises til regnskapsførerforskriften § 4-1 hvor etterutdanningskravet fremgår.

Selv om plikten til å gjennomføre etterutdanning påhviler den enkelte autoriserte regnskapsfører, er det en risiko for regnskapsførerselskapet dersom etterutdanningskravet ikke oppfylles av de som selskapet har utpekt som ansvarlig for regnskapsføreroppdrag. Finanstilsynet mener en forsvarlig håndtering av denne risikoen innebærer at regnskapsførerselskapet må ha rutine for kontroll med at etterutdanningskravet oppfylles til enhver tid for de som har oppdragsansvar eller gjennomfører kvalitetskontroller.

3. Oppdragsutførelsen

I den foreløpige tilsynsrapport er selskapets organisering, rutineopplegg, interne kontroller og Finanstilsynets kontroll av enkeltoppdrag nærmere beskrevet.

Finanstilsynet valgte ut åtte oppdrag for nærmere kontroll. Finanstilsynet har følgende kommentarer til oppdragsutførelsen:

3.1 Avstemminger og dokumentasjon

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 5.9.3 at samtlige kontoer i balansen skal avstemmes og dokumenteres i forbindelse med utarbeidelse av årsregnskap og/eller ligningspapirer, med mindre de er ubetydelige.

Finanstilsynet avdekket enkelte manglende og mangelfulle avstemminger i to av de kontrollerte oppdragene. Manglene var av en slik karakter at de ikke kan anses som ubetydelig. Dette gjelder oppdrag både ved hovedkontoret i Tromsø og avdelingskontoret i Alta.

Regnskapsførerselskapet har rutiner og retningslinjer for at alle vesentlige balansekontoaer og vesentlige resultatkontoaer skal avstemmes ved regnskapsårets slutt. Finanstilsynet legger til grunn at disse i det videre fullt ut etterleves.

4. IKT-virksomheten

4.1 Styling og kontroll

Bruk av IKT er sentralt i regnskapsførervirksomheter. Risikoen for at systemene ikke fungerer som forutsatt og for at opplysninger som ligger lagret i systemene kommer på avveie må derfor inngå i risikovurderingen som gjøres etter risikostyringsforskriften.

Selv om IKT-forskriften ikke gjelder for autoriserte regnskapsførerselskaper, vil den gi veiledning til hvordan IKT-risiko kan håndteres på en god måte i regnskapsførervirksomheten.¹

4.1.1 Organisering – tre forsvarslinjer

Regnskapsførerselskapet har et nært samarbeidsforhold med sine IKT-leverandører. Flere av disse er selskap innen samme konsern. I noen tilfeller er det IKT-leverandøren som har laget rutinene som benyttes i regnskapsførerselskapet sin virksomhet.

Det er Finanstilsynets oppfatning at samarbeidet er bygget på betydelig grad av tillit og at ansvarlige for sikkerhet hos leverandørene i praksis er ansvarlig for deler av sikkerheten i regnskapsførerselskapet. Det er uklart hvem som setter premissene for sikkerhetsarbeidet, hvem som er utøvende og hvem som er kontrollerende.

Finanstilsynet mener at regnskapsførerselskapet ikke i tilstrekkelig grad har klargjort hvilke kontroller regnskapsførerselskapet bygger på i arbeidet med å sikre fullstendighet, kvalitet og uavhengighet når det gjelder førstelinjekontroll, risikostyring/etterlevelse og internrevisjon (de tre forsvarslinjer). Hvem som skal gjennomføre kontrollene og hvordan kontrollene skal gjennomføres bør inngå i oversikten. Eksempel på områder som bør dekkes er tilgangskontroller, sikker kommunikasjon, beskyttelse mot inntrenging og angrep og overvåkning.

Regnskapsførerselskapet opplyser i tilsvaret om at det vil bli iverksatt tiltak for å presisere og klargjøre ansvar og arbeidsdeling internt og hos IKT-leverandører og konkretisere tjenesteavtalene innenfor områder som gjelder sikkerhet. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

4.3 Utkontraktering

Finanstilsynet mener at det er oppgaver innenfor drift og sikkerhet som i praksis er utkontraktert, men der det faktisk at det skjer utkontraktingen ikke kommer tilstrekkelig til uttrykk eller er regulert i tjenestesteavtalene.

---

¹https://www.finanstilsynet.no/contentassets/b93af97b0f00492baff039a70f157e6b/tematilsyn_ikt_risik_fellesrapport_2_016.pdf

Regnskapsførerselskapet opplyser i tilsvaret om at det vil gjennomgå tjenesteavtalene på dette punkt, jf. punktene ovenfor om organisering og sikkerhet. Avtalene vil bli styrebehandlet innen utgangen av andre kvartal 2021. Finanstilsynet tar kommentarene i tilsvaret til etterretning.

4.4 Beredskapsplaner

Finanstilsynet anbefaler at regnskapsførerselskapet foretar en vurdering av ressurser og tid som er nødvendig for å reetablere driften etter en situasjon der IT-systemene har vært utilgjengelige.

Regnskapsførerselskapet bekrefter i tilsvaret at de vil gjøre en slik analyse og vurdere resultatet opp mot "*Service Level Agreements (SLA)*" i utkontrakteringsavtalene med IKT-leverandører med hensyn på oppetid, reetablering og testing av kriseløsningene. Finanstilsynet tar redegjørelsen til etterretning.

5. Finanstilsynets vurdering

Tilsynet viste at regnskapsførerselskapet har iverksatt rutiner på de fleste sentrale områder i samsvar med de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk. Finanstilsynet avdekket likevel enkelte mangler knyttet til regnskapsførerselskapets egne forhold, oppdragsutførelsen og IKT-virksomheten.

Finanstilsynet tar selskapets tilsvaret til etterretning, herunder at selskapet har påbegynt og vil iverksette ytterligere tiltak for å utbedre de mangler og anbefalinger som fremgår av rapporten.

For Finanstilsynet

Anders Hole
seksjonssjef

Tommy Bolsøy
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.